

OSOGUNEKO ERAKASKERA.

① ELHEKETA : ASTE HUNTAKO SOLAS-GAIA.

1998-99. IKHAS URTEA

- 1 - Idazlaria nor jarraitzen dute?
- 2 - Badu zer?
- 3 - Eman zbitzue ikusbideak!

②

BADAKIGU ESKUARA. 2

Batek erranen dautzu: eskuara dela debuz egin tresna dorphe, makhurrenetarik bat; ez duela hunek arrotzarentzat ez bururik, ez buztanik; nehorik neholere ezin ikhasia dela. Zer daki? Deus ez.

Bertze batek bi begiak eta bi eskuak goitituz eginen dautzu ahotaraka⁴ espantu: «zer mintzai gozoa, ederra den eta aberatsa zuen eskuara hori! Nehon ez da holakorik». Zer dakike? Deus ez. Arrotzak bezen arrotzki mintzo dire... nor! Hemen bereko semeak asko aldiz. Eskual Herrian sorthuak, hemen haziak, altxaiuak, eta bethi hemen bizi direlarik, ez dakite eskuara. Zer eskualdunak! Ahalkerik gabe aihortuko dautzute anhitzek eskuaran baino trebeago direla frantsesean. Eder zaiote eta eskuara utzirik «de parler toujours français» zintzurretikako errrha bat eginez, iduri ez daki norri eta zerrr badirrrela! Balakite bederen ongi frantsesa? Bainan bat ahanzten dute, edo ahantziarentzat uzten, bertzea ikhasi gabe.

Badire bertze batzu, oraino beren ustez eskuara dakitenak. Uste dute ere eskuaraz mintzo direla. Bainan zinez derratzuet: bi beharriak tapaturik ihes joangarri da, heien entzutea. Zer eskuara! Nolako hitz eta hizkuntzak⁵!

Nere herrian ezagutu dut bertze orduz gizon zahar bitxi bat. Ez zelarik zozoa, ez eta ere baitezpada ernea, jostakina⁶ zen. Haurrekin latinez mintzatzea lakhet zitzaion gizagaixoari. Alta ez zuen behin ere ez latinik ez frantsesik harek ikhasi. Gogozko latin arhoitzak ere bitxiki marruskatzen⁷ zituen. Halere ordean gure zona zernahitaz mintzatzerat ez lotsa latinez. Eta nola? Guzen izen guziak eskuaratik hartzen zituen eta emaiten zioten ondarrean us bat, ustez eiki us hori aski zela eskuarazko hitz guzien latinizeko.

ERRAN-INDICATIF ORHOITZAPENETAKO

C.D.S. PRESENT.	C.D.S. IMPARFAIT.
Nik derrat = je le dis	N. nerran = je le disais
Hik derrakim = tu le dis	Hi herran = tu le disais
Zuk derrazu = vous le dites	Z. zinnerran = vs le disiez
Harek derra = il le dit	Ha zerran = il le disait
Guk derragu = ns le disons	G. ginerran = ns le disions
Zuk derrazue = vs le dites	Z. zinerraten = vs le disiez
Heiek derraté = ils le disent	H. zerraten = ils le disaient

Pour le CDP ajouter ZKI après le A. Derrazkit = je le dis
Zerrazkiten = ils le disaient

③ ADITZ IKASKUNTZA.

- 31. Zer daki 32. Zer dakike
- 33. Balakite 34. Zuek derratzuet
- 35. Lakhet zitzaion

31. JAKIN Indicatif Present.

OBJET SINGULIER	OBJET PLURIEL
N. dakit = je le sais	N. dakite = ils le savent
H. dakikim = tu le sais	H. dakitek = ils le savent
Z. dakizu = vs le savez	Z. dakizue = vs les savez
H. daki = il le sait	H. dakie = ils le savent
G. dakigu = ns le savons	G. dakiguz = ns les savons
Z. dakizue = vs le savez	Z. dakizue = vs les savez
Heiek dakite = ils le savent	H. dakite = ils le savent

32. JAKIN Potentiel

C D S	C D P
Nik dakiket = je peux le savoir	dakizket = je peux les savoir
Hik dakikekim = tu peux le savoir	dakizkekim = tu peux les savoir
Zuk dakikezu = vs pouvez le savoir	dakizkezu =
Harek dakike = il peut	dakizke =
Guk dakikegu = ns pouvons	dakizkegu =
Zuek dakikezue = vs pouvez	dakizkezue = etc
Heiek dakikete = ils peuvent le savoir	dakizkete = ils peuvent les savoir

33. JAKIN. Suppositif.

C D S	C D P
Nik banaki = si je le savais	N. banazki = si je les savais
Hik bahaki (maff) = si tu le savais	H. bahazki = si tu les savais
Zuk bazinaki = si vs le saviez	Z. bazinazki =
Harek balaki = si il le savait	H. balazki =
Guk bazinake = si ns le savions	G. bazinazki =
Zuek bazinakite = si vs le saviez	Z. bazinazkite =
Heiek balakite = si ils le savaient	H. balazkite = etc.